

24.03.2017

SPRÅKBRUKSPLAN FOR NORDDAL KOMMUNE

Målform

Norddal kommune vedtok i 1932 at det offisielle administrasjonsmålet i kommunen skal vere nynorsk. Dette vedtaket vert med dette stadfesta og vidareført. Alle tilsette og kommunale organ pliktar å nytte nynorsk skriftspråk i tenesta.

Sidan nynorskbrukarane er i eit mindretal nasjonalt, er desse meir utsette for å ikkje få oppfylt språkrettane sine. Derfor vil kommunen ta eit særleg ansvar for at nynorsk får ein tydeleg plass i kommunen, og gjennomføre konkrete tiltak for at nynorskbrukarane får møte språket sitt i det daglege. Dette er særleg viktig med omsyn til unge nynorskbrukarar, for å motverke målbyte frå nynorsk til bokmål.

Språkpolitiske mål

Skriftspråket til dei tilsette i Norddal kommune skal vere enkelt, klårt og brukarvennleg. Det skal vere korrekt etter gjeldande rettskriving og bør elles leggje seg så nær opptil talemålet i kommunen som råd, slik det er spesifisert i *Retningslinjer for bruk av nynorsk i Norddal kommune*.

Kommunen skal gjennomføre konkrete tiltak for å fremje god språkbruk og tydeleg nærvær av begge målformene i det lokale næringslivet.

Det språklege mangfaldet i Noreg er ein nasjonal verdi, og Norddal kommune er medviten sitt ansvar for å dyrke og ta vare på sin unike bit av dette mangfaldet. Kommunen ser på det som ei sentral oppgåve å verne dei lokale talemåla og den lokale stadnamntradisjonen. Dette strekkjer seg òg til dei tradisjonelle talemålsvariasjonane i området. Mangfaldet av talemål som har kome til kommunen som resultat av innvandring og tilflytting, er ein eigen ressurs som skal løftast fram og takast vare på. På heile dette feltet har dei tilsette i skulane og barnehagane eit særleg ansvar.

Gjennomføring

Det er leiarane i Norddal kommune sitt ansvar å sjå til at alle tilsette følgjer retningslinjene i språkbruksplanen. Rådmannen skal i ein årleg rapport orientere kommunestyret om korleis planen blir følgd opp, og kva tiltak som har vore gjennomførte ved brot på retningslinjene.

Norddal kommune tek ansvar for at selskap eigde av kommunen følgjer retningslinjene i språkbruksplanen. Kommunen skal òg arbeide for at kyrkja, interkommunale selskap og andre selskap der kommunen er deleigar, følgjer desse retningslinjene.

Kommunen skal syte føre at alle skjema, blankettar, kvitteringshefte og liknande som blir brukte i kommunen, er tilgjengelege på begge målformene. Denne grunnregelen gjeld òg for

alt skriftleg tilfang som blir nytta i skule og i barnehage.

Opplæring og hjelpemiddel

Kommunen tek sikte på å gje alle kommunetilsette tilbod om kurs og rettleiing i rett og god språkbruk. For sakshandsamarar bør slike kurs vere obligatoriske. Alle tilsette skal gjerast kjende med dei lokale tilhøva når det gjeld munnleg og skriftleg målbruk. På alle kontor i kommunen skal det finnast språklege hjelpemiddel av nyare dato. Éin tilsett i kommuneadministrasjonen skal ha som ein del av si stilling å vere intern rådgjevar i språkspørsmål. Dei einskilte fagetatane skal gjere seg kjende med den relevante terminologien for sine fagfelt på både bokmål og nynorsk.

Barnehagar og skular

Mykje av grunnlaget for talemålet til borna blir lagt i barnehagane og skulane. Det er derfor viktig at dei tilsette på desse stadene er ekstra medvitne om sin eigen og andre sin språkbruk. Skuleadministrasjonen og rektorane skal gjere dei tilsette kjende med det følgjande utdraget frå Opplæringslova § 2–5 fyrste til tredje ledd:

§ 2-5.Målformer i grunnskolen

«Kommunen gir forskrifter om kva målform som skal vere hovudmål i dei enkelte skolane.

Hovudmålet skal nyttast i skrifleg opplæring og i skrifleg arbeid. Frå og med 8. årstrinnet vel elevane sjølv kva skrifleg hovudmålform dei vil bruke.

I den munnlege opplæringa avgjer elevane og undervisningspersonalet sjølve kva for talemål dei vil bruke. Undervisningspersonalet og skoleleiinga skal likevel i størst mogleg grad ta omsyn til talemålet til elevane i ordval og uttrykksmåtar.

Foreldra vel målform i lærebøkene til elevane til og med 7. årstrinnet. Frå og med 8.

årstrinnet vel elevane sjølv. I norskopplæringa skal elevane ha lærebøker på hovudmålet»

Norddal kommune skal bruke nynorsk som opplæringsmål i barnehage, skule og vaksenopplæringa.

Stadnamn

Byggjefelt, vegar og andre stadnamn skal få lokale namn og byggje på lokal namnetradisjon. Skrivemåten skal følgje stadnamnlova frå 1990. I Forskrift til lova om skrivemåten av stadnamn står det slik i § 4:

§ 4.Reglar om skrivemåten

«Dersom ikkje anna er fastsett i denne lova, skal det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk og samisk.....»

Digital programvare

Kommunen skal så langt det er mogleg, prøve å ha all digital programvare tilgjengeleg på begge målformene. Der faglege argument gjer at ein må velje ei programvare utan brukargrensesnitt på både bokmål og nynorsk, skal kommunen gjere produsenten, og eventuelt relevante interesseorganisasjonar, merksame på ønsket om parallellversjon, slik at alle relevante aktørar er klar over behovet. Dette gjeld like sterkt der ei programvare

ikkje finst på *verken* bokmål eller nynorsk, berre engelsk.

Tilsetjingar

God skriftleg kompetanse i nynorsk er eit viktig tilsetjingskriterium i Norddal kommune, og skal etterspørjast i alle kommunale jobbutlysingar.

Medlemskap i LNK

Norddal kommune skal vere vidareføre medlemskapen i Landssamanslutninga av nynorskkommunar (LNK), ei samanslutning av kommunar, fylkeskommunar og interkommunale tiltak som har til føremål å fremje nynorsk språk og kultur i offentleg verksemd.

Vedteken i .....